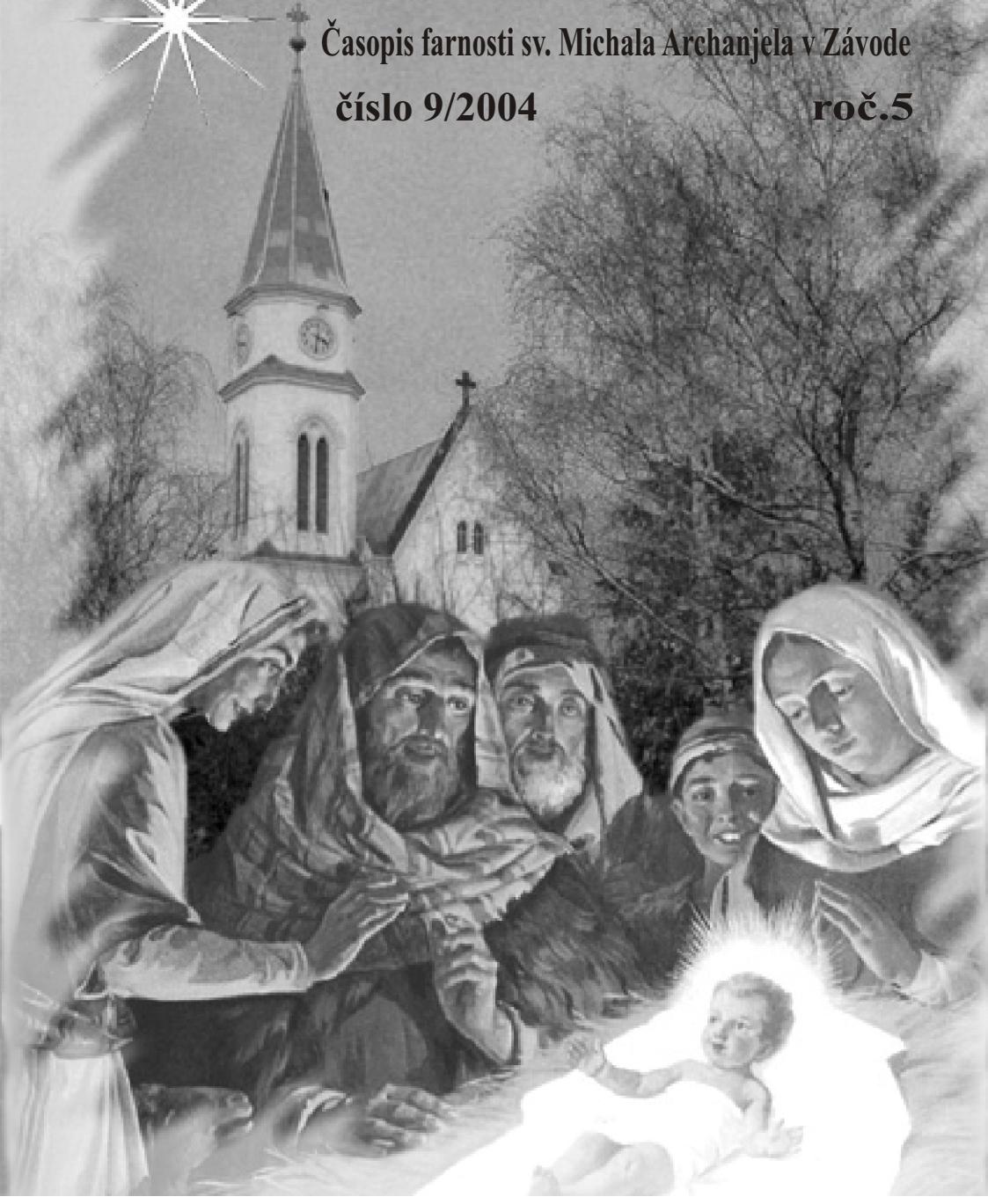

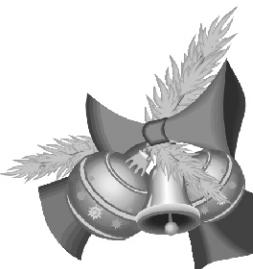
Svitanie

Časopis farnosti sv. Michala Archanjela v Závode

číslo 9/2004

roč.5

Milí moji farníci

Milí moji farníci

Po roku sa Vám opäť takto osobne prihováram. Príležitosťou sú blížiace sa Vianočné sviatky a koniec roka. Ma myseľ mi prichodia slová, ktoré som napísal v minuloročnom príhovore: „**Dobre si uvedomujem, že farnosť je spoločenstvo, a aby to bolo spoločenstvo živé, radostné a plné vedomia pravdy Evanjelia závisí v rovnakej miere odo mňa ako aj od každého z vás. Viem, že bez pomoci a spolupráce mnohých z vás, naša farnosť napredovať nebude.**“ Tieto slová vidím ako hlboko pravdivé po ďalšom roku prežitom v Závode. Je čas obhliadnutia, čas rekapitulácie, čas hodnotenia i nového plánovania. Chcem sa aj ja o to teraz pokúsiť.

To čo najviac vidieť a o čom sa asi dosť hovorilo v tomto roku, bola rekonštrukcia fary. Dá sa povedať, že za druhý polrok sa skutočne zrealizovala hĺbková renovácia fary, jej vonkajška i vnútra. Sú na nej nové okná, okrasné mreže, nové omietky a nové estetické riešenie jej exteriéru, zámková dlažba, nová brána a prvý úsek nového oplotenia. Vnútri je nové kúrenie, nový elektrický rozvod, nové dlážky a na novo zariadený farský salón. Práce okolo fary zobraťi veľa času a energie, takže na iné už v tomto roku nebolo síl.

Pri tejto príležitosti by som chcel podakovať tým, ktorí osobitne prispeli k vykonanému dielu. Na prvom mieste chcem vyjadriť uznanie a vďačnosť pánonovi **Pavlovi Žákovi**. On sa zaslúžil o to, že fara dnes vyzerá tak, ako vyzerá. Je autorom estetického riešenia exteriéru. Mnohé povzbudzujúce a pochvalné hlasy naznačujú, že sa mu to podarilo nadmieru dobre. Bol však nielen navrhovateľom riešení, ale aj vedúcim celej obnovy. Za vynaloženú námahu, ochotu a čas mu srdečne ďakujem. Za množstvo času a práce ďalej ďakujem pánonovi **Jánovi Kochovi**.

Určite by nebolo možné urobiť množstvo práce bez praktickej a mnohorakej podpory firmy **KOVEL**. Ďakujem jej majiteľom, pánom **Jozefovi a Miroslavovi Kopiarovi** za ústretovosť a ochotu. Ďakujem aj mnohým chlapom z ich firmy. Za množstvo pomoci, času, materiálu, poskytnuté mechanizmy ... A to všetko sponzorský, teda bez jedinej vyplatenej koruny. Za ochotu a spoluprácu ďakujem aj pánoni starostovi **Jozefovi Gajdovi**. Za ústretovosť a dôležité rady. Potom za prácu, ktorú odviedli chlapi v rámci verejnoprospešných prác. Moja vdaka ďalej patrí pánonovi **Jozefovi Puškáčovi**, ktorý previedol množstvo práce na výmene a montáži nového elektrického rozvodu. Na radu teraz prichádza zoznam ľudí, ktorí sa pričinili viac či menej na obnove: pán **Blažej Oliva** sprostredkoval a zabezpečil výrobu a výmenu okien, spolu s pánmí Petrom a Pavlom Horváthovými urobili dlážku vo veľkej miestnosti, pán Milan Žák so synom Ondrejom zrealizoval nové ústredné kúrenie, pán Marián Studenič sponzorský zabezpečil dovoz kamennej drte, pán Ján Prelec sponzorský priviezol kameň, pán Lošonský urobil plávajúcu dlážku a niektoré stolárske práce, a určite by som ešte ďalej mohol pokračovať. Veľa toho urobili aj mnohí farníci, ktorí prišli pomôcť na brigády. Ďakujem tak mužom, ako aj ženám, ktoré „statočne bojovali so špinou a prachom“.

Teraz ešte chýba do konca roka presne vyčísiť náklady a preinvestované peniaze. Veľká časť nákladov sa mohla hradniť z úspor a potom z vašich štedrých finančných darov: z pravidelných zbierok na opravu fary a potom z finančných darov či už od spolkov a organizácií, či od konkrétnych ľudí. Časť nákladov potom uhradím z predaja stavebných pozemkov. Chcem všetkým, ktorí prispeli podakovať za podporu a pomoc.

Ale ako pokročila farnosť ľudsky a duchovne. To nie je jednoduché hodnotiť. Vidí sa mi, že je oveľa ľahšie obnovovať budovy ako ľudské osoby a spoločenstvo. Ale predsa niečo sa dúfam začalo hýbať aj tu. Určite bol tento rok naplnený mnohými radošťami a milošťami. Celkom zvláštne milosti sme dostali mnohí na pútiach. Bolo ich organizovaných hned' niekoľko. Do Mariánskej sme putovali až dvakrát: najprv s birmovancami a potom 22. augusta sa zúčastnili okolo 100 ľudí na farskej púti, ktorá verím bola prvá ale nie posledná. Skupinka veriacich si prežila „dobrodružnú púť“ na vyvrcholenie stredoeurópskych katolíckych dní do Mariazellu v máji. Na začiatku augusta už tradične autobus s pútnikmi zo Závodu zamieril na Turzovku a potom do Litmanovej. Osobne som mal milosť v septembri putovať do Svätej Zeme. Pre birmovcov bol pripravený v novembri evanjelizačný kurz, na ktorom sa zúčastnilo 20 mladých. Na začiatku decembra bola na fare prednáška manželov Predáčových o prirodzených metódach plánovania rodičovstva. Títo manželia sa ešte vrátia vo februári, aby svoj kurz dokončili. Určite bolo milým letné nedeleňné popoludnie na Šišolákoch, na ktorom sa stretlo niekoľko rodín.

V tomto roku sa podarilo tiež obnoviť vydávanie farského časopisu **Svitanie**. Celkom osobitná vďaka za jeho tvorbu patrí pani **Elene Chovanovej s manželom Petrom**, ako aj ich dcérám, zvlášť **Lucii**. Srdečne ďakujem potom všetkým, ktorí svojim slovom v tomto roku do časopisu prispeli. Dúfam, že sa nám podarí aj nadalej jeho vydávanie a verím, že sa bude zlepšovať aj jeho kvalita.

Srdečne ďakujem taktiež všetkým, ktorí sa starajú o kostol a prípravu liturgických slávností. **Kostolníčkam**, pani Terézii Dorocákovej a Márii Studeničovej, **organistovi** pánoni Vendelínovi Šrámkovi a **spevákovi** Jozefovi Trajlínkovi, **mladým zo zboru, upratovačkám, lektoram** pri bohoslužbách, **miništrantom** v nemalej mieri a iným, ktorí tak či onak pomáhajú vo farnosti.

Sväty Otec Ján Pavol II vyhlásil od októbra Rok Eucharistie. Duchovným epicentrom farnosti je svätostánok, lebo v ňom je prítomný osobne Ježiš Kristus. On je náš Pán. Iba a len On nás môže viesť a dávať nám potrebné milosti, aby sme svoj osobný život i život farského spoločenstva nezaviedli do slepej uličky. Bez Ježiša Krista smerujeme do slepej ulice. Obráťme sa k nemu a budujme si k Nemu osobný vzťah. Vo farskom kostole sú v tomto roku Eucharistie časté **adorácie**. Je to privilegovaný čas, využíme ho. Nepremárnime, nepremrhajme dary a milosti, ktoré nám Ježiš môže dať. Stojme o ne, prejavme, ochotu, otvorime srdce pre vieru, ožívime našu vieru láskou. Viera nás spasí, ale nie tá zo zvyku či sviatočná, ale viera oživená a preniknutá láskou a konkrétnou službou.

**Nech Kristov pokoj napĺňa Vaše
duše počas Vianočných sviatkov a
v celom Novom Roku 2005
Vám zo srdca praje a vyprosuje
Peter Mášik, farár**

Zo zákulisia Mikuláša

Už veľa rokov vždy začiatkom decembra poteší naše deti príchod svätého Mikuláša. Ľudia túto akciu vítajú. Zvykli si na ňu a možno by mnohých aj zaujímalо dozvedieť sa čo to zo zákulisia príprav, a teda aj to, čo všetko obnáša táto, na pohľad obyčajná, hodinová šou pre najmenších.

Je až neuveriteľné, koľko ľudí je zapojených do takejto zdanlivо jednoduchej akcie. Ked' teda príde čas Mikuláša, malá skupinka účinkujúcich (tzv. jadro) sa zíde a musí doplniť kádre. Naši anjelici a čerti totiž tiež rastú. Tí, čo s nami začínali, dnes už sami vodia svoje deťúrence po balíčky k Mikulášovi a s nostalgiou spomínajú, aké to bolo, ked' na javisku stáli oni. Obklopiť sa skvelými ľuďmi je totiž základom úspechu a na javisku to samozrejme aj veľmi poznat'.

Ked'že nič nie je automatické a ide o akciu farnosti, úmysel schváli najsikrő knaz. Farnosť poskytuje aj dôležitú časť ozvučovacej aparátury, bez ktorej by to už dnes nešlo. Obec je tiež veľmi dôležitým článkom. Zadarmo poskytuje sálу na nácvik a samozrejme aj na predstavenie. No samotnú koordináciu činnosti riadi závodská Únia žien. Pomáhajú akciu propagovať a sú aj hlavným finančným sponzorom celej akcie. Po dlhé roky zabezpečovali napríklad aj Mikulášovi koč. Tento rok, bohužiaľ, jeho cena astronomicky narástla, a tak sme sa museli zaobísť bez neho. Takže ked' už je oficiálne všetko potvrdené, začína sa práca tzv. akčného tímu. Najsikrő sa vypracuje scenár akcie. Hlavní protagonisti sa vyjadria k svojim úlohám a naučia sa texty.

Spevácky súbor v tejto dobe už aktívne nacvičuje vianočné koledy a uznajte, že bez neho by to naozaj nešlo. Teraz nasleduje skúška. Prvá, druhá, niekedy aj tretia, podľa toho, ako to účinkujúcim ide. Réziu si viac-menej riadi sám Mikuláš, no často režíruje aj celý kolektív.

Hurá, máme nacvičené! Mikuláš môže začať! Stop! Vlastne nie! Ved' my nemáme kostýmy. No áno, šaty! Mikuláš si sice požičia albu aj pluviál od pána farára, ale čapicu, fúzy a aj barlu si musí zabezpečiť sám. Anjelici to tiež nemajú ľahké. Už ste niekedy zháňali také krídla pre anjelika. A čert si tiež musí niečo obliecť. A zadarmo to nezoženiete...

Tááák. Už sme aj nacvičení, aj oblečení. Chcelo by to ešte dajakú hudbu. No hej, ale na to treba odborníka, ktorý má svoju aparáturu, CD-čka, nájde si čas aj na skúšky a hlavne urobí to ZADARMO! Nuž, Vojto BOĎO je pre nášho Mikuláša prosto nenhraditeľný. Jeho prácu netreba komentovať.

Moment a čo svetlá! Takže ešte potrebujeme osvetľovača. Vedieť čo stlačiť a čo nestlačiť a hlavne to nerozbiť! Nuž Janko UHRINEC o tom vie svoje. Tá správna hra svetiel, to je potom atmosféra! A kolieska tohto stroja do seba zapadajú. Musia, lebo ak by sa dajaké zaseklo, dôsledok by ste určite rýchlo spoznali.

Opona sa teda môže dvihnúť a ide sa na darčeky! Okrem rodičovských sa každý rok rozdajú aj minimálne dva košíky tzv. sponzorských sladkostí. Tieto pravidelne dostávame od Únie žien, z potravín od pani Ireny VIDOVEJ, či potravín od pani Ireny STUDENIČOVEJ. Našim sponzorom chceme aspoň takto úprimne podčakovať. Oni vedia, že ich mená nebudú na žiadnej reklamnej tabuli v sále, a predsa to pre naše deti len tak aj bez, a to chceme zdôrazniť „bez“ požiadania urobia.

Nuž a nadíde deň „D“ a hodina „H“. Trochu nervozity, či aj tento rok príde dosť detí. Vedieť tie, čo chodili po minulé roky, už vyrástli a na pódiu by ich mamičky nedostali ani párom koní. Sú už predsa veľké.

Ale kdeže! Obavy sa opäť nepotvrdili. Sála je plná. Deti ako smetí. Blíži sa pätnásť hodina, začíname....

P.V.

Príliš veľa telefonovania mobilom vyvoláva u detí izoláciu

Pred stále širším využívaním mobilu deťmi v školskom veku varoval Mario Pollo, docent Pápežskej saleziánskej univerzity V Ríme.

Podľa najnovších štatistických prieskumov používa mobil už viac ako 50% detí vo veku od 7 do 11 rokov. Rodičia si súčasne cenia celodenné spojenie s deťmi, avšak toto má u detí v skutočnosti za následok predčasné odpútanie sa od rodičov.

Dnes sú stále častejšie samé, ale súčasne zostávajú elektronicky "pripojené". Týmto spôsobom sa bezprostredný osobný kontakt stále viac presúva do roviny nepriamej mediálnej komunikácie. Ako prostriedok proti tomu Mario Pollo radí znova objavovať susedské vztahy a úzky fyzický kontakt, čo by viedlo k hlbšiemu zakorenaniu detí v ich najbližšom prostredí.

15-ročná kresťanka je vzorom miliónov Američanov

Má ešte iba 15 rokov a už je vzorom pre milióny Američanov - kresťanka Bethany Hamiltonová z Hanalej na Havaji stratila pri útoku žraloka ruku, no napriek tomu sa nevzdala a dnes je opäť najlepšou dorastenkyňou v surfovani v USA. Bethany bola vo veku 13 rokov najmladšou profesionálno športovkyňou v tejto disciplíne. 31. októbra 2003 jej žralok pri havajskom ostrove Kauai odhryzol ľavú ruku. O dva mesiace neskôr stála opäť

na surfovacej doske, dosiahla piate miesto v národných majstrovstvách a prijali ju do reprezentačného družstva USA.

Útok žraloka dnes Bethany hodnotí takto:

"Tento útok bol Božím plánom pre môj život. Ked' prostredníctvom mňa niektorí ľudia nájdú cestu k Ježišovi Kristovi, tak som šťastná!"

Nemcký magazín Max o športovkyni napísal: "Jej neotrasiteľná pevná viera v situácii, v ktorej by iní

Boha preklínali, ju robí žiarivým príkladom skutočného kresťana."

Bethany sa angažuje v kresťanskej humanitárnej nadácií World Vision, ktorá pomáha postihnutým deťom. Svoje zážitky uverejnila v knihe Surfer duší, ktorá má podtitulok Skutočný príbeh i viere, rodine a boji vrátiť sa naspať na surfovaci dosku.

Bethany opäť surfuje

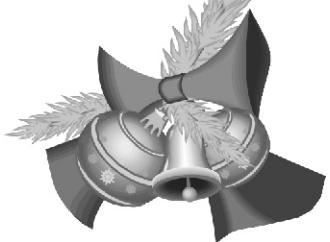
Bethany svoje zážitky uverejnila v knihe Surfer duší.

© ASPWORLDTOUR.COM / KAREN

Skutočný príbeh

Kto to klope?

Maja teta Betka pracovala ako kuchárka v o vysokoskoľskom katolíckom internáte vo Svoradove v Bratislave. Veľmi rada spomína na toto obdobie, ktoré bolo pre ňu obohacujúcim a radostným. Všetku starostlivosť o chod internátu zabezpečovali rehoľné sestričky.

Vo svojich spomienkach sa veľmi často vracia k zážitkom, ktoré tu prežila, a zvlášť s veľkým dojatím spomína na vianočné vojnové obdobie. Väčšina študentov zostávala i počas vianočných sviatkov v internáte. Hoci boli odlúčení od svojich najbližších, snažili sa pripraviť si ozajstné Vianoce pokoja a lásky. Spievali vianočné koledy a nacičovali krátke divadielko o narodení Ježiška s názvom: "Kto to klope?"

V tomto divadielku Panna Mária so svätým Jozefom klopú na dvere príbytkov a hľadajú nocľah. Po štedrej večeri sa všetci zhromaždili v miestnosti, kde bola vianočná výzdoba a vianočný stromček s jasličkami.

Zaspievali si koledy a účinkujúci sa pripravovali na vystúpenie. Do sviatočného ticha sa ozvalo hlasné klopanie na dvere. Všetci zostali prekvapení a pýtajú sa: "Kto to klope, ved' divadielko sa ešte nezačalo!" Dve sestričky išli otvoriť

dvere. Ostatní čakali, kto medzi nich zavíta. Neznámy muž odovzdal sestričkám len akýsi batôžtek, z ktorého sa zrazu ozval detský pláč, akoby ich chcel v tento sviatočný večer pozdraviť.

Sestričky boli v záplave otázok. "Kto je to?, Odkiaľ je?, Čie je to dieťa?" S rozochveným hlasom oznámili, že dieťa priniesol mladý muž, ktorý ho našiel na koľajničiach (štroke). Bol to krásny chlapček, v čase očakávania narodenia Ježiška odsúdený na smrť. Všetci boli dojati z príchodu nového hosta. Premrznutý chlapček prechádzal z rúk do rúk a príjimal lásku a teplo dlani od cudzích ľudí, lebo jeho vlastní ho neprijali.

Sestričky ho opatrili, nakŕmili a uložili ho do jasličiek. Divadielko sa odohralo akoby so živým Ježiškom. Prijali ho ako posla lásky a radosti.

Pretože sa nepodarilo nájsť jeho príbuzných, chlapčeka dali pokristiť. Dali mu meno Adam. Priezvisko odvodili od miesta nájdenia - štreka. Volal sa Adam Štrekar. Adamko vyrástol v internáte, vychovávali ho sestričky. Bol milované a oblúbené dieťa, lebo každý sa mu snažil nahradíť lásku, ktorú od svojich najbližších nedostal.

Ukončil vysokoškolské štúdium a stal sa profesorom na vysokej škole.

Agneška a Alena

Milé deti! Ako ste strávili advent? Ako viete, advent je čas prísľubu a nádeje a zároveň očakávania na príchod Ježiška. Ako ste sa na tento vzácný deň pripravovali? Vykonali ste dobré skutky? Budeme radi, ak svoje dobré skutky nakreslíte a prinesiete Ježiškovi k jasličkám.

Ako sme vyrábali adventné vence

Pán farár končil nedeleňu svätú omšu so slovami: „V piatok budeme v školskej jedálne robiť adventné vence. Je potrebné priniesť si do školy sviečky, stuhy, veniec, drôt a ozdoby. Ihličie vám dáme v jedálni.“ Zvedavá a plná očakávaní som v ten piatok popoludní išla do jedálne. Bola som rada, že konečne nadišiel deň, na ktorý som sa tak tešila. Pán farár nás privítal a spoločne sme sa pomodlili. Na môj adventný venček som dala žlté sviečky, konáriky borovice, červené stuhy a mašličky. Ked' som priniesla veniec domov, brat i rodičia ma pochválili za peknú prácu. A veľmi ma potešilo, ked' pán farár v nedelenej kázni povedal: „Deti v škole vyrobili krajsie adventné vence, než predávajú v obchode.“

Vianoce nie sú o plných bruchách

Uplynulo 365 dní a opäť je tu najkrajší sviatok v roku. Odvšadial' počut' deti i dospelých, ako si vravia, čo dostanú pod stromček. Priznám sa, patrím medzi nich aj ja. Darčeky, samozrejme, patria k Vianociam. Ale sú skutočne Vianoce len o daroch? Celý ten dlhý advent čakáme len na darčeky? Ja teda nie. Podľa mňa sú Vianoce o vzájomnej láske a porozumení. Darčeky nám majú ukázať, že si na nás niekto spomenul, že nás má niekto rád. K adventu a Vianociam neodmysliteľne patrí aj zvláštna atmosféra, koledy, kapustnica, kapor... a pre mnohých aj polnočná svätá omša. Zmysel Vianoc je predovšetkým v tom, že pred 2004 rokmi sa narodil náš Spasiteľ a dal nám novú nádej. Je škoda, že niektorí ľudia na to zabúdajú a vo Vianociach vidia len ľahký spôsob ako prísť k darom, peniazom alebo plným bruchám. Ak niekto taký číta tieto riadky, nech sa nad sebou zamyslí. Podobná situácia je aj s predvianočnou spoved'ou a svätou om-šou. Mnohí, a to najmä mladí ľudia, idú na spoved' len preto, lebo „musia“. Ved' čo by povedala mama, stareňka... Počas svätej omše postávajú vonku, hned' po kázni odídu a doma povedia: „Kosteū buy krátky.“ Občas sa každému z nás môže stať, že sa mu nechce vstávať, ísť do dažďa alebo mrazu. Nedajme to najavo, prekonajme sa. Myslím si, že jednu hodinu z tých 168, ktoré má týždeň, veriaci bez problémov venuje Bohu. Zamyslime sa nad predvianočnou spoved'ou. Ideme na ňu aj preto, aby sme sviatky neslávili s hriechom. Do kostola sa nechodí len tak sa bavit'. A Boh to vie. Vedia to aj ľudia?

Stretnutie býrmovancov GXP

Malacky, 12-14.11.2004

Všetko sa začalo v piatok večer. Všetci znudení, ale zároveň plní očakávaní sme sa zhromaždili v priestoroch kultúrneho domu. Po príchode nás privítala skupinka ľudí, ktorých sme nikdy predtým nevideli. Dostali sme balíček lentiliek, kartičky s úryvkami svätého písma a malý spevníček. Každý z nás sa zhrozil nad predstavou spievania...

Program sa začal rôznymi hrami, ktorých cieľom bolo lepšie sa spoznať. Neskôr nás oboznámili, čo bude cieľom tohto celého stretnutia GXP, ako sa tento program volal. Rozdelili si nás do piatich skupiniek, v ktorých sme rozoberali rozličné otázky typu: "Kde je Boh, ako si ho predstavujeme, prečo Boh dovolí, aby vznikali vojny?" a podobne. Zaspievali sme si niekoľko pesničiek a presunuli sme sa do miestneho kostola. Tu sme ďalej pokračovali v rozhovoroch. Dostali sme úryvok zo žalmu a každý osobitne sme mali porozmýšľať o podstate prečítaného textu.

Počas cesty z kostola späť do kultúrneho domu som sa pýtala Gevina, - jedného z členov GXP, ako sa mu páčil náš kostol. Síce som mu nerozumela všetko, lebo hovoril po nemecky, ale dovtípila som sa, že sa mu naozaj páčil a bol dosť prekvapený z toho, aký je zachovaný. Nad jeho ďalšou poznámkou, že v kostole máme dosť zima, sme sa všetci len pousmiali.

Na druhý deň sme sa mali zhromaždiť pred požiarnou zbrojnicou, odkiaľ mala naša ďalšia cesta smerovať do Gymnázia sv. Františka Assiského v Malackách. Všetci sme boli prekvapení z toho, že tam prišlo viac chlapcov ako dievčat. Vyzbrojení spacími vakmi, dekami a hlavne dobrou náladou sme sa pohodlne usadili na sedadlá v autobuse a vydali sa na cestu. Nálada v autobuse bola dosť napätá, lebo sme nevedeli, čo nás čaká. No všetka neistota z nás opadla, keď sme vystúpili v Malackách.

Keď sme vkočili do budovy gymnázia, zazreli sme známe tváre z minulého dňa. Ukázali nám, kde si máme zložiť veci a potom nám kázali zhromaždiť sa v „spoločenskej triede,“ ako sme si ju pomenovali. Tu sme ďalej pokračovali v aktivitách spojených s poznávaním nielen Boha, ale aj viery samotnej. Vynútili sme si malý odpočinok, a tak nás pustili do telocvične. Skupinka dievčat hrala volejbal, chlapci futbal, a ostatní sa len tak prechádzali po vonku.

Z tohto všetkého sme poriadne vyhľadli a skonšťatovali sme, že je čas na obed. Pri stole som sedela s Gevinom, ktorého sme naučili vyslovovať slovo guláš. Potom chodil okolo každého stolu a hovoril „guláš.“ Po obede nám GXP-sáci pripravili súťaže vonku. V skupinkách po piatich sme museli preliezať špagát

Večer sme sa zúčastnili na svätej omši, ktorú slúžil náš pán farár. K tejto príležitosti sme sa naučili zopár piesní, ktoré sme pri omši zaspievali. Súčasťou omše bolo aj zapaľovanie sviečok. Každý z nás mal možnosť zapaliť jednu sviečku, ktorá mala symbolizovať našu dušu. Po omši nám dovolili nechať si tú svoju sviečku ako pamiatku na toto stretnutie. Na konci bola vyložená Sviatost oltárna.

Po večeri sa konala dražba. Za poctivo vyhraté peniaze sme mohli vydražiť vrece, v ktorom na každého čakala nejaká sladká odmena. Keď sa členovia GXP-tímu rozhodli na nočný odpočinok, prehovorili sme ich, aby sme zostali ešte chvíľu hore. S tým sice súhlasili, ale bez dozoru nás tam nechalať nemohli, tak sa striedali a dávali na nás pozor. Celú noc sme boli hore a hrali volejbal v telocvični, počúvali hudbu a vzdelávali sa v jazyku. Ak sme totiž chceli vedieť, čo od nás chcú, museli sme si to najprv preložiť. Toto sa mi zapáčilo a spolu s Romankou sme sa hrali na prekladateľky celú noc. Rozprávali sme sa s nimi na rôzne témy: o tom, čo radi pozerajú, či majú deti, aké je ich pôvodné zamestnanie a čo ich viedlo k takejto práci. Pri téme o deťoch sa Gevin priznal, že má dcéru, ktorá chodí na súťaže v plávaní a že práve dnes má dôležitú súťaž. Čo je úžasné, jeho dcéra má súťaž, na ktorom určite Gevin nechcel chýbať, no napriek tomu so rozhodol, že pojde za úplne neznámymi mladými ľuďmi. Zo začiatku mal každý veľké reči, že zostane hore celú noc, no v priebehu noci postupne po jednom odchádzali ľahnúť si. Mnohí prišli na to, že spať sa nemusí len na posteli, ale vyskúšali celkom zaujímavé polohy. Mnohí zaspali po-sediačky, alebo rozvalení na lavici. No najviac sa mi páčila poloha, pri ktorej sa dotyčný posadil k radiátoru, na ktorý si položil hlavu a celý sa obmotal spacákom. Ale to je len jedna zo zaujímavých nových spôsobov spania. Vyskytol sa tu aj taký spôsob, že sa rozvalili v telocvični na lavičky, alebo si spojili štyri stoličky a na tie si ľahli,... No jednoducho program "Natočto" by sme s tým určite vyhrali. Tí vytrvalejší zostali hore až do rána, no bolo nás málo a nadránom sme už ledva chodili.

Nový deň sme začali spoločnou modlitbou. Každý vedel, že toto sú posledné chvíle strávené s príjemnými ľuďmi a možno sa už nikdy nestretнемe. Hoci sme spolu boli strašne krátko, zistila som, že z tých ľudí vyžarovalo doslova teplo, pokoj a harmónia. Hodiny sa nesmierne rýchlo posúvali a my sme sa začali baliť domov. Pred odchodom sa s nami rozlúčili a verím, že každému sa tisli slzy do očí. Keď sme odchádzali, každý dostal balón na pamiatku. Všetkých nás pochválili, akí sme odvážni, keď sme sa vybrali na celý víkend s neznámymi ľuďmi. Keď sme nastúpili do autobusu a videli sme, ako nám mávajú, viacerí sa už neudržali a zopár slzičiek z očí spadlo. Tých pár dní stačilo na to, aby som si našla nových priateľov, s ktorými by som sa nemusela báť hovoriť na nijakú tému. Stihli sme si ešte vymeniť e-mailové adresy v snahe udržať konverzáciu

aspoň touto cestou.

Mne osobne tento víkend dal veľa. Prišla som na to, že viera nie je len to, keď starenky vysedávajú v kostole a modlia sa, ale prišla som na to, že spoznávať Boha sa dá aj zábavným a zaujímavým spôsobom. Spoznala som mnoho zaujímavých ľudí, s ktorými by som sa určite ešte niekedy chcela stretnúť.

Touto cestou by som sa tiež rada podčakovala v mene všetkých zúčastnených birmovancov pánovi farárovi Mášikovi za to, že pre nás usporiadal toto stretnutie a tak isto aj všetkým ľudí z GXP- tímu.

Ivanka Š.

Farské oznamy

KRST:

Ivana Királyová

*** 29.09. 2004**

krst: 28.11. 2004-12-15

POHREB:

Mária Staňková rod. Staňková * 14.10. 1935

+ 8.11. 2004

Dnes na veselú nôtu z "pamaci vytuheu" p. Martin

V"závodském cinteri" bol jeden strom - orech. Keď prišiel čas zberu ovocia, tak hrobár zobral dlhú "húlu" a pustil sa do zrážania orechov. Tu zrazu ide jedna tetka a kričí: "Jane, o t ú k á š o r e c h y ? " Jan odpovidá: "Ano, otúkám." O chvíľu ide druhá a kričí: "Jane, otukáš, otukáš?" Jan odpovidá: "Otukám, otukám." Ide tretia tetka a kričí: "No co, Jane, je ich tam moc? Srážaš ich, srážaš?" Jan už mal toho dosť a zreve: "Né Agnešo, nesrážám. Já ich tam prilepujem. Lesci máš lepkavé sliny, možeš mi ich oblizovať, aby lepší držali!"

Boli časy, keď v noci chodieval hlásny a trúbil každú hodinu, koľko bolo hodín. Pritom h o v o r i l : "O d b i u a j e d n a hóóódzina, chvál každý duch Hospóóódina....

Starý príde domov ožratý zo šenku a žena sa ho pýta: "Ná starý, kolko je hodzin, neviš mi povidat?" "Deset," odpovídá starý žene. "Ty starý, jak može byt deset, ked

fčil trúbiu huásný jednu!" "Čuj, stará a neviš mi povidat, jak by tú nulu zatrúbiu?"

Tré chválenkári v závodském šenku.

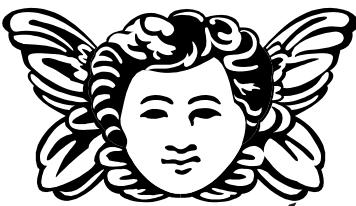
Prvý fčeuár: "Já sem tento rok nakŕmiu fčei tak, že možú spataj tri roky!"

Druhý fčeuár: "Ná, cos im dau, že vydržá tak dúho? To potom moje mosá vydržať aspoň ráz tolko. Já sem im narepákovau repy, pošrotoviu a do vody sem im dam trochu rumu."

Prvý sa ho pýta: "Ná, nač ten rum do tej vody? Rači mjeus ten rum vypit sám!"

Druhý mu odpoví: "Neni pravda, oni ked sa napijú tej rumovej vody, vylecá aj v zimje, lebo im je tepuo, odhrabú si sneh a ze zapadnutych kvjecin robjá zimnú znášku."

Trecí chuap: "To je šecko nic, vaše fčeyu. Já mám doma kočku a tej ked ráno nalejem búej kávy, tak mi mléko vypije a kávu nechá tak. Tak mi povjedzte čím tú potvoru mám nakŕmit?!"

Vianoce v Závode

Prišiel Štedrý deň. Priniesol trochu napäťa a nervozity, no bol dlho očakávaný najmä det'mi. Nie, nebolo to kvôli darčekom, tie boli výsadou bohatých. Na domy sa vzniesol pokoj, každý sa snažil myslieť nie len na seba.

Stromčeky sa spravidla zdobili poobede. Ozdoby boli skromné. Išlo zväčša o papierové reťaze, slamené ozdoby, vatu a bolo vidno i dajaké ovocie či orech. Súčasťou každej kuchyne bola rohová lavica, no a na nej v kúte mával miesto i stromček, osadený v upravenom klátiku. Ak však nebolo príhodného miesta, tak sa jednoducho zavesil na trám na strope. Pri stromčeku mala svoje miesto i miska naplnená ovocím, orechmi, no bol tam viedieť i mak, obilie a iné produkty záhrady, aby sa domu dostalo požehnanie. Vedľa misky ležala otiepka sena. Bola nachystaná pre Ježiška, aby mal kde spať.

Zvečerilo sa. V tento deň bol zachovaný pôst, zakazujúci mäso a dovoľujúci sa len raz dosýta najest'. Mala to byť štedrá večera. Tropického ovocia nebolo, no rodičia predsa len pre tento večer kúpili jablká a sušené hrušky, ktoré sa varili. Pestrejšie a lepšie jedlá - to bol darček pre deti od rodičov, ktorí na nič iné nemali. Tie sa však tešili aj tomu.

Rodina sa teda zišla k stolu k modlitbe, aby mohla začať večera. Začalo sa oplátkami s medom. Na to sa priečne rozkrojilo jablko a keď boli zrniečka prekrojené pekne do hviezdice, znamenalo to, že budú domáci dlho žiť. Každý z neho kúsok dostał a zobrajal si i orech. Nasledovala polievka. Fazuľová, hríbová alebo kapustová. Tradičné vianočné jedlo boli "pupáky" - pečené čisté cesto poliate mliekom a posypané makom. To bola hlavná večera. Na to sa ešte jedli koláče, zelníky, sušené slivky, hrušky, jablká, orechy, tekvicové jadierka - prosto čo bolo.

Gazdinej ne Štedrý večer posluhovala nevesta a ak v dome nebola, tak dcéra. Gazdinej zvyk kázal celý večer sedieť, to aby jej sliepky sedeli, keď ich nasadí. Gazda, ten zase mysel na statok. Ešte keď chlapci chodili po múku na oblátky, dal im i petržlenovú vňať, aby ju zapiekli do jednej z oblátok. Túto potom rozlámal medzi chlieb a zaniesol z nej každému dobytčaťu. Kohútovi zase nadelil cesnaku.

Večera sa teda skončila, no večer sa len začínal. Chlapci, ktorí mali fra-

jerky, išli na "besedu". Slobodní, väčšinou už do "šenku". Tu posedávali, lúpalí jadierka, a ak mali nejaký peniaz i popili a čakali na polnočnú.

A deti? Tie chodili po "spievaní". Ved' už dávno pred vianocami ich mama naučila koledy, aby teraz mohli ísť k rodine a starence niečo vyspievať. Koledy sa spievali vždy pod oknami. Po rodinách chodievali i skupinky dievčat, ktoré sa priatelili. Ked' dospievali, domáci ich pozvali dnu a oni vinšovali:

" Vinšujem Vám tento ščedrý večér Krista Pána narodení,
aby Vám dau Pán Boh zdravjá, ščascá, svätého božského
požehnáňa a po smrci královstvo nebeské!"

Na to koledníci dostali koláče, jablká, orechy a iné dobroty. Po spievaní chodil i obecný pastier a hlásnik, ktorí pri každom "gánku" zatrúbil. Gazdovia si týchto uctili drobnou almužnou a kde- tu i pohárikom vína. No a cigánčence bolo počuť koledovať po celej dedine. Mali tiež poruke verš:

" Doma ste, doma, mý pane gazda, oni séďa kolem stola,
na ňem čupka čobolóva a v tejčupke tristo zlátych, dva červené,
dva dukáty.

Vašu strešku vyškubéme, pod noškámi vystrelíme - Máte li nám
co daci, nenechajte nás tu stáci!"

V celej dedine bol krik a hurhaj. Svoje polienko do ohňa priložili i malí pastierici. Každý z nich mal svoj bič nazývaný "práskač". Bol pletený z konope a slúžil na hnanie dobytka. Zísli sa pri "strikárni" a tu predvádzali svoje umenie, pokial' vládali. Predvádzali sa, ktorí z nich má práskač dlhší a komu plieska hlasnejšie. Pukot bičov a vrava začali tichnut' až po deviatej hodine. Utichli i speváci, čakalo sa na polnočnú.

Ticho noci teda rozvírili až zvony volajúce ľudí na omšu. Chlapi sa zdvihli zo šenku, ktorý mal záverečnú, besedníci zanechali frajlinky a išli pozobúdzať domácich, aby nezmeškali. O kúzlo " polnočnej" nechcel nikto prísť. Nou sa Štedrý večer končil a bolo to zároveň i dôstojné a slávnostné ukončenie tohto pekného sviatku.

Prvý sviatok vianočný sa v dedine svätil ako jeden z najväčších sviatkov. "Na Boží narodení" musel každý sedieť doma. Bola zakázaná akákol'vek práca. V tento deň sa v domácnosti neverilo, nechodilo sa na žiadne návštevy (ani rodičia k deťom), ba dokonca v tento deň sa nekŕmili ani statky.

Svätá Lucia podľa "martýria" z piateho storočia zavätila svoj život

Bohu, rozdala svoj majetok chudobným. Za Diokleciánovho prenasledovania pravdepodobne 13.12.304, podstúpila smrť.

Historickosť jej osoby je potvrdená znovuobjavením jej hrobu v

Naša dcéra Lucia patrí medzi ľudí, ktorí od narodenia potrebovali Božiu ochranu.

Mala som nastúpiť do nového zamestnania, keď mi lekárka povedala, že som tehotná. Z nového miesta nič nebolo, a tak som zostala pracovať v ZARES-e v Bratislave ako záhradníčka, odkiaľ som práve chcela odísť, aby som sa mohla lepšie venovať nášmu ročnému synovi. Bol to veľký podnik, kde sa pestovali kvety všetkých druhov a skleníky, v ktorých sme pracovali, boli také dlhé, že ste pomaly nedovideli na koniec. Práca v tomto odbore bola tvrdá a neúprosná.

Termín narodenia našej dcéry bol stanovený na 25. februára 1987. Veľmi sme sa tešili na jej príchod. Nikoho z nás nenapadlo, že by sa malo stať niečo nepredvídane, i keď dispozícia k tomu boli. Moji dva bratia sa narodili veľmi predčasne.

A tak sa i stalo. 14.11.1986, po pravidelnej lekárskej kontrole v šiestom mesiaci tehotenstva mi lekár povedal, že musím byť okamžite hospitalizovaná. Do nemocnice som mala nastúpiť 17.11.1986. Lenže ako sa hovorí "človek mieni a Pán Boh mení". V sobotu 15.11. som náhle dostala bolesti a bola som okamžite prevezená do malackej nemocnice. Ani po trojhodinovej snahe sa však lekárom nepodarilo pôrod zastaviť, a tak sa narodila dcéra Lucia. Vážila len 1300g, neplakala a ja som sa začala báť najhoršieho - že naša dcéra nežije. Lekári boli v podávaní informácií takí skúpi, že som sa nedozvedela ani to, že ju na druhý deň živú previezli na nedonosenecké oddelenie NsP v Skalici. Zistila to moja rodina, pokým ja som ležala na gynekologickom oddelení. Po prepustení z nemocnice som okamžite odišla do Skalice. Keď sme našu dcéru videli v inkubátore pod množstvom prístrojov a ihiel napichaných v maličkej hlavičke prvé, čo nás napadlo bolo, že ju chceme pokrstíť. Lekárka, ktorá ju ošetrovala a ktorej dodnes patrí naša veľká vd'aka, nám len povedala: "**Toto dieťa je pod Božou ochranou, nebojte sa, ona to prezije.**" Lenže naša Lucka stále chudla. Už vážila len 1017g. Ja som zostala s ňou v nemocnici a manžel za nami denne

dávalo silu a trpežlivosť. Po dlhých týždňoch čakania nám sestričky konečne mohli podať dobrú správu. Naša dcéra zostala stáť na váhe. Zároveň ju odpojili od kyslíkovej masky a dýchala úplne sama. Po čase začala pomaly po jednom grame priberať

Prišiel čas vianočný a v dobe komunizmu nebolo príliš bežné vidieť pod stromčekom jasličky s narodeným Ježiškom. MUDr. Kašáková však bola iného názoru. Práve Ježiš bol symbolom jej oddelenia s nedonosenými deťmi.

Jej viera bola veľkým povzbudením pre nás rodičov i pre samotné deti, a tak nebol pre nás problém zostať v nemocnici ani práve v čase Vianoc.

Pomaly sa priblížil dátum 25. februára 1987 a Lucka priberala takou rýchlosťou, že sme mohli ísť v priebehu dvoch týždňov domov. S lekármi a sestričkami sa nám len veľmi ľažko lúčilo. Naša dcéra sa stala miláčikom oddelenia a všetci nás vyprevádzali až po bránu nemocnice.

Dnes má Lucia osemnásť rokov. Študuje na Strednej priemyselnej škole odevnej v Trenčíne a celý jej život je späť s Bohom. Svoju radosť prejavuje spevom, miluje hudbu, umenie, rada sa učí a pokiaľ môže, pracuje s deťmi. Svoj život žije naplno a chce byť všade, akoby sa bála, že niečo zmešká.

deľnú omšu a príležitosť prejaviť svoju lásku k Bohu dobrú náladu a smiech a my máme ju a jej dvoch

šťastní rodičia

Úsmev nestojí nič, ale prináša mnoho.
Obohacuje toho, kto ho prijíma a neochudobňuje
toho, kto ho dáva.

Ak niekoho stretneš a nemá pre teba úsmev,
oblaž ho svojím úsmevom ty, lebo nik tak
nepotrebuje úsmev ako ten, kto ho nemá pre
iných.

pani Anna

Kolednícka akcia Dobrá novina slávi desaťročnicu

Pri príležitosti 10. výročia koledníckej akcie Dobrá novina bola dňa 1. decembra v priestoroch Bratislavského hradu otvorená fotografická výstava *Habari Africa*.

Výstava očami európskych fotografov predstavuje africký kontinent v celej jeho pestrosti.

„Autormi fotografií sú profesionálni fotografi so záujmom o Afriku, ale aj ľudia profesionálne pracujúci v Afrike so záujmom o fotografiu.“

Pochádzajú zo Slovenska, z Talianska, Francúzska a Rakúska. Slovensko zastupujú snímky Alana Hyžu, Bystríka Priwitzera, Danice Olexovej, Zuzany Bašistovej a Mariána Čaučíka.

Kolednícka akcia *Dobrá novina*, ktorú organizuje eRko Hnutie kresťanských spoločentiev detí, prebieha na Slovensku už od roku 1995. Výťažok zbierky za deväť rokov presiahol 60 miliónov korún a bolo z neho podporených viac ako 80 rozvojových projektov v Keni, Sudáne, Ugande, Etiópii, Nigérii, Mali, Zambii, južnej Afrike a na Madagaskare.

Na príprave výstavy sa podielal tím asi 50 dobrovoľníkov na celom Slovensku, vďaka ktorým si od decembra do marca môžu pozrieť návštěvníci v siedmich slovenských mestách.

Z výťažku zbierky podporila Dobrá novina tieto projekty:

Nemocnica Panny Márie Nepoškvrnenej v Mapuordite, južný Sudán. V mestečku Mapuordit na juhu Sudánu, ktorý sa už dve desaťročia zmieta v občianskej vojne, postavila roku 2000 diecéza Rumbek v spolupráci s Trnavskou univerzitou a Dobrou novinou jednoduchú nemocnicu. **Vzdelávanie dospelých v diecéze Lodwar, Keňa.** Diecéza Lodwar sa nachádza v oblasti Turkana na severe Kene, ktorá patrí k najsuchším obývaným oblastiam na zemi. Podľa odhadov diecézy je až 75% obyvateľstva analfabetmi a zo 100 turkánskych žien vie v priemere len 10 až 15 žien čítať a písť. **S programom vzdelávania dospelých začala diecéza v dvoch farnostiach už roku 1980.**

D
O
B
R
Á
N
O
V
I
N
A

Misia sv. Jána v Barbertone, Južná Afrika - Misia sv. Jána sa nachádza v provincii Mpulalalanga, ktorá má druhý najvyšší počet nakazených vírusom HIV v Južnej Afrike. Je to chudobná, prevažne vidiecka oblasť s minimálnym počtom zariadení na pomoc ľuďom v núdzi. Roku 1989 prišli do misie školské sestry sv. Františka, ktoré tu postavili dievčenský a chlapčenský internát, založili misijnú škôlku a školu. Sestry sa venujú aj vzdelávacej a osvetovej práci. Roku 1998 otvorili Centrum pre zomierajúcich na AIDS. V misii pôsobí slovenská sestra Mária Františka Olexová.

Centrum pre zomierajúcich - Na začiatku slúžilo Centrum pre zomierajúcich na AIDS výlučne dospelým. Postupne však začali prichádzať rodičia so svojimi deťmi a postupne pribudli ďalšie deti. Počas štyroch rokov služby prijali sestry takmer 400 pacientov, väčšinu z nich sprevádzali v posledných chvíľach života a umožnili im dôstojnú smrť. Prostriedky Dobrej noviny pomôžu pokryť časť prevádzkových nákladov, zabezpečiť potraviny pre choré deti, ktoré potrebujú stravu bohatú na proteíny, uskutočniť prestavbu jedálne a sociálnych zariadení, rozšíriť priestory centra. „V zomierajúcich, ktorí príjmu Eucharistiu, vidíme veľkú silu. Mladá 25-ročná dievčina po skončení svätej omše pohybovala svojimi rukami. Bola pri plnom vedomí. Ked' sme sa jej spýtali, čo robí, odpovedala: „Nevidíte? Je tu Ježiš a ja s ním tancujem do neba“.(z rozprávania sestry Františky).

Aj v našej farnosti prebehlo koledovanie Dobrej noviny. O jeho výsledku vás budeme informovať v januárovom čísle Svitania.

Lucia

